

ikke haft Tilladelse til at lade Lægmand tale ved Begravelser, som foregaa paa almindelig Vis, det vil sige, hvor Præsten ogsaa er til Stede og medvirkende. Jeg siger, det er mærkværdigt, thi ifølge Loven om Brugen af Kirkerne have Lægmand Ret til at tale i Kirken, til at holde Foredrag eller Prædiken, men derimod have de, som sagt, ikke haft Ret til at tale paa Kirkegaarden ved Begravelser. Det er en Selvfølge, at naar der skal gives Lægmand Ret til at tale ved Lejligheder, hvor Præsten ikke er til Stede, maa de ogsaa have Ret til at tale ved saadanne Lejligheder, hvor Begravelsen foregaaer under gejstlig Medvirkning, hvorfor dette ogsaa er foreslaaet i Lovforslagets § 1.

I § 2 findes Punkter, hvorom der antagelig vil kunne ventes at blive nogen Uenighed, nemlig om, under hvilken Form det skal bestemmes, om Begravelse skal finde Sted uden gejstlig Medvirkning. I Loven af 13. Februar 1903 fordres det, at der skal tages Bestemmelse derom i testamentarisk Form. Her foreslaas det, at en skriftlig eller mundtlig vidnefast afgiven Erklæring skal være tilstrækkelig. Jeg tror, at det er rigtigt ikke at forlange for meget her, fordi man netop derved, forekommer det mig, kommer ind paa en unaturlig Vej. Jeg tror ikke, man behøver at være ængstelig for, at de efterlevende skulde have stor Lyst til at gaa imod den afdødes Ønske og navnlig tillægge ham en Udtalelse, som ikke er rigtig. Hvis der er noget, som man i denne Verden har Respekt for, er det gerne for en afdøds sidste Villie og sidste udtalte Ønske. Jeg skal i øvrigt ikke komme ind paa Enkeltheder eller omtale Forslagets andre Bestemmelser nærmere, men idet jeg bemærker, at Forslaget, saaledes som det foreligger, i det væsentlige stemmer med, hvad det kirkelige Udvalg har vedtaget, skal jeg tillade mig at anbefale Sagen til velvillig Behandling i det høje Ting.

Reedtz-Thott: Det Lovforslag, som her foreligger, er en videre Udvikling af Loven af 13. Februar 1903 angaaende Jordfæstelse. Den Ordning, som den Gang blev truffen, havde alle enige om kun var en foreløbig Ordning, som skulde imødekomme bestemte Ønsker, som da vare stærkt fremme. Nu mener man at kunne gaa noget videre, og jeg kan ikke andet end tilraade, at man følger det Forslag, her er forelagt, om at advinde den Frihed, der blev indbøttet ved Loven om Jordfæstelse. Ifølge denne var det ikke tilladt Lægmand at holde

Tale paa Kirkegaarden, hvorimod en saadan Tilladelse efter det her foreliggende Lovforslag vil kunne gives, idet den fungerende Præst under visse Omstændigheder kan tilstede Lægmand at tale i Kirken eller i Begravelseskapellet eller ved Graven. Jeg kan anbefale, at en saadan Tilladelse gives. Hele Spørgsmaalet er jo nemlig, hvorledes man skal opfatte Kirkegaarden. Det er den paa Afgørelsen beror. Skal man opfatte Kirkegaardene — saaledes som det faktisk nu sker — som tilhørende Folkekirken, eller skal man gøre dem til offentlige Begravelsespladser? Det forekommer mig ikke, at der er Anledning til det sidste. Det er paa saa faa Steder, at Ønsket om borgerlig Begravelse har været fremme, at der ingen Grund er til i den Anledning at gribe ind i de bestaaende Forhold og i den Ordning, som har eksisteret gennem Aarhundreder, at Kirkegaardene ere nær knyttede til Kirkerne. Derimod mener jeg, at det er rigtigt at give Tilladelse til borgerlig Begravelse paa Kirkegaardene. Men naar man altsaa paa den Maade giver fremmede Lov til at opnaa Begravelse paa Folkekirkens Kirkegaarde, er det ogsaa en rimelig og naturlig Fordring, at der iagttages den fornødne Orden, og at der ikke foretages nogen Handling, som man fra Folkekirkens Side kunde finde anstødelig. Men Tilladelse til, at der holdes Tale paa Kirkegaarden ogsaa af andre end Folkekirkens Præster, mener jeg, man maa give.

Hvad § 2 angaar, saa indeholder den jo en Bestemmelse, som allerede blev truffen ved Lov af 13. Februar 1903, men det blev den Gang fastsat, at for at borgerlig Begravelse kunde finde Sted, maatte der foreligge en Villiesyttring i testamentarisk Form fra den afdødes Side. Her vil man nu gøre Adgangen til saadan Begravelse lettere, idet man kun fordrer, at der skal foreligge en vidnefast afgiven, skriftlig eller mundtlig Erklæring fra den afdødes Side. Heller ikke jeg mener, at der er nogen Grund til at gaa saa strengt frem som efter Loven af 13. Februar 1903. Der var jo den Gang megen Tale om, hvorvidt det var nødvendigt at gaa saa vidt, og der var allerede den Gang forskellige Meninger om, hvorvidt man i Virkeligheden opnaar noget ved at forlange Erklæring i testamentarisk Form. Dernæst foreslaas der den Forandring, at Ønsket om borgerlig Begravelse kan tages til Følge, naar den, som tilkendegiver Ønsket, er fyldt 15 Aar og er ved sin Fornuftsfulde Brug. Forholdet bliver altsaa det, at naar man er over 15 Aar, kan